

regler om anvendelse og beskyttelse af Røde Kors-mærket, som i mindre detaljeret form svarer til reglerne for internationale konflikter.

Genèvekonventionernes fælles artikel 3 er, også på dette punkt, meget vagt formuleret, og FN-konventionen om borgelige og politiske rettigheder indeholder ingen tilsvarende bestemmelser.

Del IV.

Civilbefolkningen

Artikel 13 fastslår grundreglen, at civile, som ikke deltager i konflikten, skal beskyttes mod de farer, som følger af militære operationer. Især må de ikke angribes.

Grundreglen er udbygget i *artikel 14* om beskyttelse af genstande, som er nødvendige for befolkningens overlevelse, f.eks. fødevarer, og forbud mod udsultning som kampmetode, *artikel 15* om forbud mod angreb på værker og anlæg, som rummer farlige kræfter, som, hvis de blev frigjort, ville forårsage alvorlige civile tab, *artikel 16* om beskyttelse af kulturelle og religiøse steder, og i *artikel 17* om begrænsninger i adgangen til tvangsforflyttelse af civile.

Genèvekonventionernes fælles artikel 3 omfatter også i generelle vendinger beskyttelse af civilpersoner, men dels indeholder artikel 3 ingen beskyttelse af civilbefolkningen som sådan mod kamphandlinger, dels kan er næppe af artikel 3 udledes så præcise regler som protokollens artikel 13-17. Medens bestemmelserne gennemgående er svagere end for internationale konflikter, indebærer artikel 14 og 15 en forbedret beskyttelse end de tilsvarende bestemmelser i tillægsprotokol I, artikel 54 og 56, derved, at der ikke er taget forbehold for den situation, at de pågældende ressourcer eller anlæg benyttes til militære formål.

Artikel 18, stk. 1 åbner mulighed for, at Røde Kors-selskaber og andre hjælpeorganisationer kan tilbyde deres bestand. *Stk. 2* fastsætter, at nødvendig humanitær bistand skal gennemføres, men så-

dan bistand er gjort afhængig af samtykke fra den pågældende deltager i protokollen, hvilket i praksis vil sige regeringen i vedkommende land, dvs. den ene konfliktpart. Dette gælder også, hvis der er tale om humanitær bistand til modparten, og uanset om bistanden berører regeringsparten eller ej, f.eks. fordi transporter skal passere regeringskontrolleret område. Udformningen af artikel 18, stk. 2, betegner for så vidt et tilbageskridt i forhold til hidtidig praksis, som Den internationale Røde Kors-komité normalt ikke gør sin humanitære bistand til en part i en intern konflikt afhængig af modpartens samtykke, men da først problemet var rejst på diplomatkonferencen, viste det sig umuligt at få vedtaget en mindre restriktiv bestemmelse. Genèvekonventionernes fælles artikel 3 indeholder på dette punkt en bestemmelse om, at uvildige organisationer såsom Den internationale Røde Kors-komité er berettiget til at tilbyde de stridende parter deres bistand.

Del V.

Afsluttende bestemmelser

Artikel 19-28 indeholder sædvanlige afslutningsbestemmelser om undertegnelse, ratifikation, ikrafttræden, ændringer m.v.

III. Sammenfatning

Gennemgangen ovenfor under II A og B kan herefter i relation til spørgsmålet om danske forbehold og andre erklæringer i forbindelse med ratifikationen sammenfattes således:

Protokol I

Artikel 75, stk. 4: Forbehold.
Artikel 90, stk. 2 (a): Erklæring.

Protokol II

Ingen forbehold eller erklæringer.